

SKANDINAVISKE CANADIENSAREN

VECKOTIDNING FÖR SKANDINAVERNA I CANADA.

Löp. No. 141. — ÅRG. 9.

Redaktör och utgivare:
EMANUEL CHILLEN.

WINNIPEG, MAN. 3 MAJ 1894.

Redaktionsbyrå och kontor:
181 Rupert street east, Winnipeg.

No 18.—Lösn. 5 Cts.

ANMALAN.

"Skandinaviske Canadiensaren"

ENDA SKANDINAVISKA VECKOTIDNINGEN I CANADA.

Prenumerationspriset är:

Ett år	\$1.50
Ett halft år	\$0.75
Ett fjerdelsår	\$0.40

Till Skandinavien:

Ett år	\$2.00
Half år	\$1.00

Hvarje prenumerant å "Skandinaviske Canadiensaren" kan erhålla boken

Bibelsamtal med Ungdomen.

rikt försedd med 178 helsides illustrationer af Gustave Doré. Det storartade verket är den

HELIGA SKRIFT I ENKELHET FRAMSTÄLD FÖR SMÅTT FOLK.

utgifven af Pastor J. L. Sooy, F. D., på Svenska bearbetad af Fil. Kand. Fred. Lönnkvist.

Föräldrar köpa boken för sina barn; Söndagsbarn köpa den för sig själva och sina lärjungar. Gåar och en, gammal och ung, älskar att läsa denna bok.

100,000 tals

AF DENNA BOKS ENGELSKA UPPLAGA ÄRO REDAN SÅLDA.

Bokhandelspriset för detta värderika arbete är \$2.50. Redaktionen har lyckats arrangera med utgifvarne, så att den värdefulla boken

Bibelsamtal med Ungdomen

kan erhållas, tillsammans med "SKANDINAVISKE CANADIENSAREN" för ett år, till det otroligt billiga priset af

\$2.75

Boken sändes porto och tullfritt till en hvar plats i Amerika.

PASSA PÅ DET GYLLENE TILLFALLET!!!

Adressera bref:

Skandinaviske Canadiensaren,
P. O. Box 642, Winnipeg, Man.

OERHÖRDT!!

Svenskt-Engelskt Engelskt-Svenskt
Lexikon
fås gratis för 50 CENTS när man prenumerar på SKANDINAVISKE CANADIENSAREN för Ett År. Denna bok är af ovärderlig nytta och kostar i bokhandeln \$2.

DAVIDS 23 PSALM

(För Skand. Canadiensaren)

Herre! Din käpp och staf mig trösta också. Och se, för mig bereder du med kostliga rätter ett bord, som står dukadt inför fiender. Med olja, du, Gud,

smörjer mitt hufvud. Och min bägar' hon flödar öfver. Idel godhet och barnhertighet skola mig följa alltjamt. Och för evigt skall jag få bo i ditt hus.

(forts. o. sl. fr. i. n. t.) JOH. S.

DAVIDS 36 PSALM

(För Skand. Canadiensaren)

Herre! Din godhet ricker vidt som himmelen; din sanning vidt som skyar gå derpå. Din rättfärdighet är som ett berg och ett stor djup äro dina domar. Herre Zebaoth! Bevara din nåd stads' öfver dem, som känna dig och öfver de fromma rättfärdighet!

Men skor och djur du hjälper. Herre, ack, hur dyr din godhet är, att men skors barn till tröst hafva under dina yngars skugga. Mättade varla de med rika häfvor i ditt hus. Bevara din nåd stads' öfver dem, som känna dig och öfver de fromma rättfärdighet!

Af dina fröjders ström, du, Herre, gifver dem att dricka. Ty hos dig är källan till lifvet, och i skenet af ditt ljus se vi ljus — ljus för detta lifvet, ljus för evighet.

Bevara din nåd stads' öfver dem som känna dig och öfver de fromma rättfärdighet!

JOH. S.

"FÖRBUDSLAGENS FADER"

På gränsen af Canada, badad af Atlantens vågor, ligger Maine, "Furustaten", den största af Nya Englands staterna. En nordisk, storlagen natur, med furukladda fjällar, klara sjöar och slingrande floder karakteriserar denna stat; scenen är storslagen och i djupa furuskogarna kan nordbor åter drömma sig tillbaka på sin hemlands jord.

Maine är förbudslagens vagga. För öfver 40 år sedan förklarades der rudyckstrafiken olaglig och två generationer hafva vuxit upp som aldrig sett en öppen krog. Den man, som gjort mest för antagandet af denna lag, har i dagarna fyllt 90 år och med anledning der

af vilja vi här meddela några drag ur hans skiftesrika lif.

NEAL DOW, "förbudslagens fader", föddes den 20 mars 1804 i Portland, Maine. Hans föräldrar voro Josiah och Dorcas Dow, begge två ättlingar af fränstående qvåkare familjer. Deras son utgick dock ur detta samfund innan han uppnått myndig ålder och sedan har han aldrig förenat sig med någon kyrklig organisation. En af hans principer har varit, att människans dagliga lif är hennes bästa trostbekänneelse.

Neal Dow erhöi sin bildning vid "The Friends Academy" i New Bedford, Mass. Vid 15 års ålder lemnade han läroverket och ingick i sin faders garverier. Han försökte sig dessutom på åtskilligt annat och hedrades redan i sin tidiga ungdom med flere allmänna förtroendeuppdrag. 1830 ingick han äktenskap med Maria Cornelia Durant Maynard. Hon dog 1883 och efterlefvdes af fyra barn.

Den unge mannes omutliga rättfärdighet och sunda omdöme gjorde honom eftersökt som ledare för olika affärsföretag och på den politiska banan intogs han snart ett framstående rum. Allt detta tje nade endast till att utblida honom för det värf han var bestämnd att utföra — att gifva den erfarenhet, som fördrades för fullbordandet af hans lifsgärning.

Neal Dow har från sin barndom varit absolutist och han och hans två systar voro de första i hans födelsestad, som bröto mot det häfivunna bruket af dryckesvarors begagnande vid bjudningar. Det var dock af en händelse han han drogs in på nykterhetsarbetet. Han erhöi nemligen en dag ett bref från ett fruntimmer, som önskade tala vid honom. Hennes man beklädde något offentligt embete, men var en ohjelpig drinkare. Hans förman hade varnat honom för den väg han beträddt samt sagt sig vara nödsakad att afskeda honom, om han icke bättrade sig.

Hustrun sade, att han alltid brukade besöka en och samma krog, och om denne krögare kunde förmås att icke sälja honom några rudycker, trodde hon sig kunna hålla honom från de andra krogarne.

Neal Dow begaf sig direkt till den antydd krogen, sedan han hört hustruns berättelse. Krögaren förnekade att mannen i fråga var der, men Dow fann honom i ett bakrum, i de vanliga krogkundernas sällskap. Han drog honom med sig ut, omtalade förhållande för krögaren och bönföll denne om att icke vidare förse Mr. B. med rudycker.

"Att sälja rudycker är min affär", svarade krögaren. "Jag har tillståndsbvis dertill: jag säljer till hvilken som helst, då han har pengar att betala med och jag försörjer min familj med denna handel."

"Ni har tillståndsbvis att sälja rudycker, säger ni: ni säljer till hvilken som helst, då han har pengar; ni försörjer er familj genom att ruinera andra familjer! Med Guds hjälp skall jag försöka, om jag icke kan ändra denna sakernas ställning." Med dessa ord fattar Neal Dow den druckne mannen i armen och ledde honom derifrån

och från den dagen daterar sig hans nykterhetsverksamhet.

Våra dagars nykterhetskampar kunna knappast föreställa sig hvad det ville säga att på den tiden uppträda mot rudyckstrafiken. Rugsifvande drycker voro då betraktade som en "Guds gåfva", lika nödvändiga för en människas helse och välbefinnande som de most oombärliga födoämnen, och att tillverka och utminutera dem, ansågs lika hederligt och förenligt med en kristlig vandel som att idka en annan affär. Under dessa förhållanden uppträdde Neal Dow, förklarade rudyckerna för mensklighetens förbannelse, och framställande deras verkningar i sitt rätta ljus. Föjderna af detta hjeltomodiga uppträdande behöfver knappast beskrivas; de kunna lätt tänkas. Mr Dow blef hatad, förföljd och misshandlad; och han beljogs och smutskastades. I hans hus anlades mordbrand och understundom bombarderades det med stenar och andra kastvapen, legda strårfvare öfverföll honom på gatorna och han motarbetades och misskändes till och med af den tidens nykterhetsvännar. Men han var sitt kall vuxen; han hade ett verk att utföra och personliga obehag fingro ej tagas med i beräkningen. Under tio års tid, i sommar och vinter, i regn och solsken, köld och hetta, fortsatte han sitt missionsarbete, ty ett missionerande var det i sanning. Ingen var så liten och oansenlig, att Neal Dow försmäddes ått sitt säde i dess jord, och när skördens timme kom, visade det sig, huru djupt detta säde hade rotats. Gång efter annan uppträdde han för lagstifvningen med jettepetitioner, påyrkande rudycksförbud. men alltid blef han tillbakavisad. Det var först år 1851 han vann den historiskt ryktbara seger, som bannlyste rudyckerna ur den första af Amerikas förbudsstater.

På våren ofvannstmda år hade Neal Dow valts till borgmästare i Portland med en öfverväldigande majoritet. I egenskap af högste styresman i statens största stad, infann han sig ännu en gång i lagstiftande församlingen med sitt förbudsforlag, den nu namnkunniga "Maine-lagen", tillika gifvande det löftet, att om lagförslaget antogs, hvarenda krog i Portland skulle vara stängd inom nio månader. Förslaget antogs med åtta rösters öfvervigt af senaten och 46 i underhuset, approberades af guvernören och trädde i kraft den 2 juni 1851. Borgmästaren höll sitt löfte och på mindre än nio månader voro krogarne bortrensade ur Portland.

1852 besegrades Neal Dow af sin motkanöidat för borgmästaresysslan och de derpå följande åren reste han omkring i olika stater, hållande nykterhetsföredrag och förklarade principerna i sin förbudsforlag. 1855 valdes han för andra gången till borgmästare och ett par tre år derefter invaldes han enhälligt i lagstifvningen.

På inbjudan af engelska nykterhetsalliansen började han 1857 en kampanj mot rudyckstrafiken i England, hvilken han fortsatte 1866 och återigen 1873. Han genomreste under sin tillsammanlagt fyraåriga verksamhet de följande rikernas alla vinklar och vrår, samt höll äfven föredrag i Frankrike, Belgi-

en, Holland, Tyskland, Schweiz och Italien.

Vid inbördeskrigets utbrott lemnade Neal Dow talarestolen och organiserade på egen hand ett regimont på 1,000 man. Vid anfallet på Fort Hudson blef han tvenne gånger sårad och tillfångatogs samt afsändes till det sorgligt ryktbara Libby-fängelset, der han hölls inspärriad en hel vinter och utvexlades mot general Fritz Hugh Lee. Af presidenten Lincoln utnämndes han till brigadgeneral redan vid krigets början.

General Dow har utan den ringaste ersättning ofrat 40 år helt och hållet i nykterhetens tjänst och han kan med rätta kallas denna verksamhets banbrytare i Amerika. Med obrutna själs- och kroppskrafter står den äldrige kämpen ännu midt i stridens hetta med hjessan täckt af nära sekelgammal snö. För ett halft århundrade sedan började han plöja de fårur, ur hvilka sedan uppväxt så rika skördar, och han har ännu icke sett sig tillbaka. Med en visdom, mognad under förföljelse och opposition, en erfarenhet, inhemtad under en oafbruten verksamhet bland två generationer och en lärdom, om hvilken hans storartade boksamlingar bära vältaliga vittnesbörd, är han de yngre nykterhetsarbetarnes mest värderade rådgifvare — deras Grand Old Man, hvars nittionde födelsedag de nu fira i tal och sång, med ett missionerande var det i sanning. Ingen var så liten och oansenlig, att Neal Dow försmäddes ått sitt säde i dess jord, och när skördens timme kom, visade det sig, huru djupt detta säde hade rotats. Gång efter annan uppträdde han för lagstifvningen med jettepetitioner, påyrkande rudycksförbud. men alltid blef han tillbakavisad. Det var först år 1851 han vann den historiskt ryktbara seger, som bannlyste rudyckerna ur den första af Amerikas förbudsstater.

På våren ofvannstmda år hade Neal Dow valts till borgmästare i Portland med en öfverväldigande majoritet. I egenskap af högste styresman i statens största stad, infann han sig ännu en gång i lagstiftande församlingen med sitt förbudsforlag, den nu namnkunniga "Maine-lagen", tillika gifvande det löftet, att om lagförslaget antogs, hvarenda krog i Portland skulle vara stängd inom nio månader. Förslaget antogs med åtta rösters öfvervigt af senaten och 46 i underhuset, approberades af guvernören och trädde i kraft den 2 juni 1851. Borgmästaren höll sitt löfte och på mindre än nio månader voro krogarne bortrensade ur Portland.

1852 besegrades Neal Dow af sin motkanöidat för borgmästaresysslan och de derpå följande åren reste han omkring i olika stater, hållande nykterhetsföredrag och förklarade principerna i sin förbudsforlag. 1855 valdes han för andra gången till borgmästare och ett par tre år derefter invaldes han enhälligt i lagstifvningen.

På inbjudan af engelska nykterhetsalliansen började han 1857 en kampanj mot rudyckstrafiken i England, hvilken han fortsatte 1866 och återigen 1873. Han genomreste under sin tillsammanlagt fyraåriga verksamhet de följande rikernas alla vinklar och vrår, samt höll äfven föredrag i Frankrike, Belgi-

en, Holland, Tyskland, Schweiz och Italien.

Vid inbördeskrigets utbrott lemnade Neal Dow talarestolen och organiserade på egen hand ett regimont på 1,000 man. Vid anfallet på Fort Hudson blef han tvenne gånger sårad och tillfångatogs samt afsändes till det sorgligt ryktbara Libby-fängelset, der han hölls inspärriad en hel vinter och utvexlades mot general Fritz Hugh Lee. Af presidenten Lincoln utnämndes han till brigadgeneral redan vid krigets början.

General Dow har utan den ringaste ersättning ofrat 40 år helt och hållet i nykterhetens tjänst och han kan med rätta kallas denna verksamhets banbrytare i Amerika. Med obrutna själs- och kroppskrafter står den äldrige kämpen ännu midt i stridens hetta med hjessan täckt af nära sekelgammal snö. För ett halft århundrade sedan började han plöja de fårur, ur hvilka sedan uppväxt så rika skördar, och han har ännu icke sett sig tillbaka. Med en visdom, mognad under förföljelse och opposition, en erfarenhet, inhemtad under en oafbruten verksamhet bland två generationer och en lärdom, om hvilken hans storartade boksamlingar bära vältaliga vittnesbörd, är han de yngre nykterhetsarbetarnes mest värderade rådgifvare — deras Grand Old Man, hvars nittionde födelsedag de nu fira i tal och sång, med ett missionerande var det i sanning. Ingen var så liten och oansenlig, att Neal Dow försmäddes ått sitt säde i dess jord, och när skördens timme kom, visade det sig, huru djupt detta säde hade rotats. Gång efter annan uppträdde han för lagstifvningen med jettepetitioner, påyrkande rudycksförbud. men alltid blef han tillbakavisad. Det var först år 1851 han vann den historiskt ryktbara seger, som bannlyste rudyckerna ur den första af Amerikas förbudsstater.

Folkmängden i Brandon vid sista folkräkningen uppgick till 5,076.

Winnipeg's stads utgifter för året upp till 30 april utgjorde \$725,000.

Canada kommer ej att blifva representerad vid verdensutställningen i Antwerpen, ty myndigheterna hafva begärt ett högt pris för utställningsplats.

Bolagsmännen i den under konkurs varande Commercial Bank hafva af rätten förstärkt att inbetala fulla beloppet på sin aktier.

Alla Odd Fellows loger här i Winnipeg hade i söndags parad till St Andrews kyrka, der pastor J. Hogg, sjelf medlem af orden, predikade.

Presidenten för Canada Pacific jernvägen, van Horne, befinner sig f. n. i Winnipeg på sin sedvanliga inspektionsresa.

Förleden vinter förlorades ej kreatur till \$100 värde vid rancherna i British Columbia, då deremot vintern fört förlusten uppgick till tiotusentals dollars.

Telefonbyrån i Winnipeg skadades af eld fredags natt. Redan i lördags afton voro alla trädarna igen på sina rätta platser och telefonfröknarne färdiga att besvara alla "hallo".

Alla brudupplag, tillhörande Western Lumber Co. i Rat Portage förstördes natten till lördagen genom eldsvåda. Skadan anslås till \$125,000 och assureradt för endast \$80,000.

Katolikerna i Winnipeg och St Boniface uppvaktade i söndags och presenterade en adress till öfverherren för katolske Oblatmunkorden, fader L. Soullier, som anlänt hit på en inspektionsresa från Paris, Frankrike.

För att förekomma införsandet af smittkoppor från Förnta Staterna till Canada, har provinsregeringen stationerat en läkare vid gränsen, hvars skyldighet det blir att inspektera alla resande.

Dominion Parlamentet diskuterade härom dagen frågan om navigation å Red River, hvilken introducerades af Winnipeg's riksdagsman, Martin. Regeringen förklarade att den ej kunde åtaga sig arbetet f. n.

Superintendenten La Touche Tupper, vid regeringens fiskodlingsanstalt vid Selkirk, sände i lördags 3 millioner hvitfiskyngel till Qu-Appelle dalen, der de utsläppas. Nästa säsong ämnar hr Tupper utsända 100,000,000 yngel af lax och laxöring.

Dominionparlamentets förhandlingar tros räcka till juni eller juli. Sir John Thompson, premierministern, förklarade att Dominionregeringen gjort allt hvad den kunnat i skollfrågan i Manitoba och N. W. T. för att öfna den så tillfreds ställande som möjligt, men att den ej hade någon befogenhet att ändra hvarken Manitoba eller Nordvesterns parlaments beslut. Oppositionens ledare, Laurier, kladdrade regeringen för, att den från början ej varit bestämd, utan låtit katolikerna få den tanken, att Dominionregeringen ämnade upphäffa provinsregeringarnes beslut.

CANADA NYHETER.

Arbetarne i kolgrufvorna i Nova Scotia hafva strejkat.

Höstutställningen i Montreal skall hållas från den 13 till den 20 sept.

500 New Foundländare önska emigrera till Canada, om de kunna erhålla arbete härstädes.

Såningen pågår nu som bäst öfver hela Manitoba och Nordvestern och i flera distrikt är den redan öfver.

C. P. jernvägen ämnar denna sommar upprätta en ångbåtsförbindelse mellan Owen Sound och Chicago.

I Bishops möbelmagasin i Winnipeg utbröt i söndags morselidsvåda. Brandkåren tog med vanlig raskhet itu med släckningsarbetet och faran var snart öfverstånden. Skadan anslås till \$5,000.